CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL JULIANE KOKOTT prezentate la 4 martie 2010[1]

I — Introducere

1. Cauza de față are ca obiect unul dintre ultimele litigii în materia dreptului funcției publice care va fi soluționat de Curtea de Justiție în calitate de instanță de recurs. Sunt formulate probleme de principiu care prezintă o relevanță deosebită pentru jurisprudența viitoare în materia dreptului funcției publice europene, dar și dincolo de acest domeniu juridic. În special în cadrul celui de al doilea motiv de recurs, Curtea va avea ocazia să clarifice aspectul competenței de fond a instanțelor Uniunii.

2. Prezenta speță are la bază următorul context: domnul Gogos, funcționar al Comisiei Europene, a participat la un concurs intern pentru avansarea din vechea categorie B („funcții medii-superioare") în categoria A de atunci („funcții superioare"). Ca urmare a unui viciu de procedură, proba sa orală a fost repetată de două ori, astfel încât domnul Gogos a promovat această probă abia la cea de a treia încercare, fiind inclus în lista de candidați eligibili cu o întârziere de aproximativ cinci ani în comparație cu ceilalți candidați care au promovat examenul cu succes. Ca urmare a acestei întârzieri, domnul Gogos a fost lipsit de posibilitatea de a fi numit mult mai devreme într-un post specific categoriei profesionale A și de a fi promovat în cadrul noii categorii. Cu titlu de compensare pentru această întârziere, domnul Gogos consideră că ar fi trebuit să fie încadrat de Comisie direct în gradul A 6. În realitate însă, Comisia l-a inclus în gradul inițial inferior A 7.

3. Acțiunea prin care domnul Gogos a contestat decizia autorității împuternicite să facă numiri cu privire la încadrarea sa în gradul A 7 a fost respinsă de Tribunalul de Primă Instanță prin Hotărârea din 15 octombrie 2008[2] (denumită în continuare „hotărârea atacată"). Prin recursul formulat, domnul Gogos consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept și contestă faptul că instanța nu i-a acordat din oficiu o compensație financiară. În plus, acesta solicită o despăgubire suplimentară ca urmare a duratei – în opinia sa exagerat de lungă – a procedurii judiciare în primă instanță.

4. Este adevărat că în speță se aplică „vechile" prevederi legale, care au fost în vigoare până la 30 aprilie 2004, cu alte cuvinte înainte de „marea reformă" a reglementării privind funcția publică europeană efectuată prin Regulamentul (CE) nr. 723/2004[3]. Cu toate acestea, problemele de drept care trebuie clarificate de Curte cu privire la exercitarea competenței de fond și la acordarea unei despăgubiri pentru oportunitățile nevalorificate nu și-au pierdut din importanță nici din

1 — Limba originală: germana.

2 — Hotărârea Tribunalului din 15 octombrie 2008, Gogos/Comisia (T-66/04, nepublicată încă în RepFP).

3 — Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 de modificare a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților (JO L 124, p. 1).

perspectiva noii situații legale aplicabile începând cu 1 mai 2004.

II — Cadrul juridic

5. Cadrul juridic al speței este definit de Statutul funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „Statutul funcționarilor”) în versiunea aplicabilă până la 30 aprilie 2004 [4]. La articolul 5 alineatul (1) din Statutul funcționarilor, structura gradelor serviciului public european era reglementată la momentul respectiv după cum urmează:

„Posturile reglementate de statut se clasifică, în funcție de natura și de nivelul funcțiilor cărora le corespund, în patru categorii, desemnate în ordine ierarhică descrescătoare prin literele A, B, C și D.

Categoria A cuprinde opt grade, împărțite în fracțiuni de carieră care conțin de regulă câte două grade, corespunzătoare funcțiilor de conducere, de proiectare și de studiu pentru care sunt necesare studii universitare sau o experiență profesională de nivel echivalent.

Categoria B cuprinde cinci grade, împărțite în fracțiuni de carieră care conțin de regulă câte două grade, corespunzătoare funcțiilor de execuție, pentru care sunt necesare studii secundare sau o experiență profesională de nivel echivalent.

[…]” [traducere neoficială]

6. În plus, articolul 45 alineatul (2) din Statutul funcționarilor prevedea:

„Trecerea unui funcționar dintr-un cadru sau dintr-o categorie la un alt cadru sau la o categorie superioară nu poate avea loc decât în urma unui concurs.” [traducere neoficială]

7. Articolul 31 din Statutul funcționarilor prevedea:

„(1) Candidații […] sunt numiți după cum urmează:

— funcționari din categoria A […]: în gradul de bază al categoriei lor […];

4 — Statutul funcționarilor Comunităților Europene și Regimul aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități, aplicabile cu începere de la 5 martie 1968, stabilite prin articolele 2 și 3 din Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 (JO L 56, p. 1), în versiunea ce rezultă din Regulamentul (Euratom, CECA, CEE) nr. 1473/72 al Consiliului din 30 iunie 1972 (JO L 160, p. 1).

[…]

(2) Cu toate acestea, autoritatea împuternicită să facă numiri poate deroga de la dispozițiile sus-menționate în cadrul următoarelor limite:

(a) în cazul gradelor A 1, A 2, A 3 și LA 3: […]

(b) în cazul celorlalte grade:

— în ceea ce privește o treime din numiri, dacă este vorba despre posturi care au devenit vacante;

— în ceea ce privește o jumătate dintre numiri, dacă este vorba despre posturi noi create în schemă.

Această prevedere se aplică – cu excepția gradului LA 3 – pentru câte șase posturi care urmează a fi ocupate în fiecare grad." [traducere neoficială]

8. În plus, trebuie amintit că articolul 91 alineatul (1) din Statutul funcționarilor – atât în versiunea aplicabilă până la 30 aprilie 2004, cât și în cea în vigoare după data de 1 mai 2004 – are următorul conținut:

„Curtea de Justiție a Comunităților Europene este competentă să hotărască asupra oricărui litigiu între Comunități și oricare dintre persoanele cărora li se aplică prezentul statut și privind legalitatea unui act care lezează persoana respectivă […]. În litigiile de natură financiară, Curtea de Justiție este competentă să judece în fond."

III — Situația de fapt și procedura

9. Domnul Christos Gogos se află din anul 1981 în serviciul Comunităților Europene (în prezent: Uniunea Europeană) și a fost numit de Comisie la 1 octombrie 1986 în calitate de funcționar de gradul B 5.

10. În anul 1997, domnul Gogos a participat la concursul intern COM/A/17/96 organizat de Comisie, care urma să permită funcționarilor din categoria B căreia îi aparținea și el la momentul respectiv să promoveze în categoria A, mai exact în grupul de grade A 7/A 6. Una dintre condițiile de participare la acest concurs era reprezentată de o vechime de minimum șapte ani în categoria B. Anunțul de concurs includea și mențiunea că numirea candidaților urma să se realizeze de regulă în gradul de bază al grupului de grade A 7/A 6.

11. În urma probei orale organizate în cadrul acestui concurs, domnul Gogos nu a obținut punctajul necesar, motiv pentru care nu a fost inclus în lista de candidați eligibili. Această decizie i-a fost comunicată de comisia de evaluare prin scrisoarea din 15 decembrie 1997.

12. În urma acțiunii formulate de domnul Gogos, Tribunalul de Primă Instanță, prin Hotărârea din 23 martie 2000 [5], a anulat această decizie a comisiei de evaluare, în special deoarece aceasta nu a fost în măsură să asigure un tratament egal tuturor candidaților în cadrul probei orale.

13. În consecință, Comisia l-a invitat pe domnul Gogos la o a doua probă orală la 25 septembrie 2000, pe care acesta nu a reușit să o promoveze.

14. Domnul Gogos a atacat în fața Tribunalului de Primă Instanță și cea de a doua decizie a comisiei de evaluare. În procedura în fața instanței s-a ajuns la un acord între domnul Gogos și Comisie. Astfel, domnul Gogos a renunțat la acțiunea privind anularea deciziei comisiei de evaluare, precum și la despăgubirea solicitată; în schimb, Comisia s-a angajat să organizeze o a treia probă orală pentru domnul Gogos și să suporte costurile rambursabile ale acestuia [6].

15. În urma celei de a treia probe orale, organizată la 8 noiembrie 2002, domnul Gogos a fost în cele din urmă declarat admis. În consecință, Comisia i-a comunicat, prin scrisoarea din 15 noiembrie 2002, că numele său va fi inclus în lista de candidați eligibili în cadrul concursului COM/A/17/96.

16. Începând cu 1 aprilie 2003, domnul Gogos a fost numit funcționar aparținând categoriei A. La 31 martie 2003, i-a fost comunicată decizia autorității împuternicite să facă numiri prin care a fost încadrat în cea de a treia treaptă a gradului A 7 (denumită în continuare „decizia de încadrare").

17. În conformitate cu articolul 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor, domnul Gogos a formulat la 30 iunie 2003 o reclamație administrativă împotriva deciziei de încadrare, prin care a invocat o încălcare a articolelor 31 și 45 din Statutul funcționarilor, a articolului 233 CE și a acordului încheiat în cadrul procedurii judiciare anterioare [7]. În esență, acesta a afirmat că ar trebui să beneficieze de statutul pe care l-ar fi avut dacă ar fi promovat concursul încă din luna decembrie 1997. Majoritatea candidaților care au absolvit cu succes concursul în cauză ar fi fost promovați deja în gradul superior A 6. Pentru a compensa faptul că a rămas în urmă în raport cu acești colegi, domnul Gogos consideră că autoritatea împuternicită să facă numiri ar trebui să îl încadreze direct în gradul A 6, iar nu în gradul A 7.

5 — Hotărârea Tribunalului din 23 martie 2000, Gogos/Comisia (T-95/98, RecFP, p. I-A-51 și II-219).

6 — A se vedea Ordonanța Tribunalului din 21 octombrie 2002, Gogos/Comisia (T-97/01).

7 — Cauza Gogos/Comisia (T-97/01).

18. Reclamația administrativă formulată de domnul Gogos a fost respinsă prin decizia autorității împuternicite să facă numiri din 24 noiembrie 2003 (denumită în continuare „decizia de soluționare a reclamației"). În consecință, domnul Gogos a formulat la 18 februarie 2004 o acțiune în fața Tribunalului de Primă Instanță. După mai bine de patru ani, la 15 octombrie 2008, Tribunalul a respins această acțiune prin hotărârea atacată, dar a obligat Comisia, potrivit articolului 87 alineatul (3) coroborat cu articolul 88 din regulamentul de procedură, la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

19. Prin recursul formulat la 22 decembrie 2008 [8], domnul Gogos solicită Curții:

— anularea hotărârii Tribunalului de Primă Instanță;

— anularea deciziei de încadrare a sa în gradul A 7 și a deciziei din 24 noiembrie 2003 de respingere a reclamației sale administrative;

— exercitarea de către Curte a competenței de fond și acordarea în beneficiul său a unei despăgubiri în valoare totală de 538 121,79 euro pentru prejudiciul material care i-a fost creat prin comportamentul ilegal al Comisiei reprezentat de adoptarea deciziei în cauză și care, ca urmare a reformei administrative, îl va afecta până la sfârșitul vieții sale;

— acordarea unei despăgubiri financiare de 50 000 de euro pentru întârzierea importantă cu care a fost pronunțată hotărârea din primă instanță, precum și

— obligarea intimatei la plata cheltuielilor suportate de recurent atât în procedura în primă instanță, cât și în procedura de recurs.

20. Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului;

— respingerea cererii recurentului de acordare de despăgubiri referitoare la durata procedurii și

— obligarea recurentului la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

8 — Originalul recursului, transmis inițial prin fax, a fost depus la 24 decembrie 2008 la grefa Curții.

21. În fața Curții, recursul a făcut inițial obiectul procedurii scrise, fiind dezbătut ulterior în ședința din 28 ianuarie 2010.

IV — Apreciere

22. Domnul Gogos invocă două motive de recurs împotriva hotărârii atacate (a se vedea în acest sens secțiunea A). În plus, prin intermediul unei cereri separate, acesta solicită o despăgubire ca urmare a duratei procedurii în primă instanță (a se vedea în acest sens secțiunea B).

A — *Cu privire la cele două motive de recurs*

23. Pentru început, vom examina cele două motive de recurs invocate de domnul Gogos, prin care acesta solicită anularea hotărârii atacate.

1. Cu privire la pretinsa neverificare în hotărârea atacată a mai multor motive invocate (primul motiv de recurs)

24. Primul motiv de recurs se referă la pasajele din motivarea hotărârii în care se analizează dacă domnul Gogos a fost încadrat în mod justificat numai în gradul de bază inferior A 7 sau dacă, dimpotrivă, ar fi fost necesară încadrarea sa în gradul superior A 6. Domnul Gogos impută instanței că nu a examinat cinci dintre cele șase motive invocate, astfel încât a respins fără o motivare suficientă acțiunea sa îndreptată împotriva deciziei de încadrare și împotriva deciziei de soluționare a reclamației.

25. Acest motiv de recurs are la origine faptul că domnul Gogos a invocat în cadrul procedurii în primă instanță încălcarea următoarelor reglementări, respectiv principii de drept: articolul 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor, articolul 233 CE, principiul egalității de tratament, principiul echității, principiul bunei administrări și principiul vocației la carieră [9]. Cu toate acestea, în hotărârea atacată, instanța a făcut referire în detaliu numai la articolul 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor [10], consacrând articolului 233 CE și celorlalte principii menționate de reclamant doar trei puncte scurte [11].

9 — A se vedea rezumatul de la punctul 18 din hotărârea atacată.
10 — Punctele 27-43 din hotărârea atacată.
11 — Punctele 44-46 din hotărârea atacată.

a) Admisibilitate

26. În fapt, admisibilitatea acestui prim motiv de recurs nu ridică probleme.

27. Este recunoscut că argumentul că instanța nu ar fi examinat un motiv poate fi considerat o susținere privind lipsa motivării [12]. Obligația de motivare ce revine instanței rezultă din articolul 36 coroborat cu articolul 53 alineatul (1) din Statutul Curții de Justiție. Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea insuficientă a hotărârii pronunțate în primă instanță reprezintă o problemă de drept care poate fi invocată ca atare în cadrul unui recurs [13].

28. Cu toate acestea, Comisia contestă vehement admisibilitatea primului motiv de recurs. Comisia susține că domnul Gogos ar fi invocat în primă instanță numai un singur motiv de nulitate, prin care a reclamat doar încălcarea articolului 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor. Celelalte reglementări, respectiv principii de drept enumerate, ar fi fost menționate numai în completare. Dacă domnul Gogos ar încerca ulterior să califice aceste argumente suplimentare din procedura în primă instanță drept motive distincte de nulitate, s-ar afla în contradicție cu propria conduită pe parcursul procedurii în primă instanță și ar formula în realitate motive noi, ceea ce ar fi inadmisibil în procedura de recurs.

29. Acest argument nu este convingător.

30. Spre deosebire de Comisie, nu am identificat în dosar elemente care să ateste că argumentația invocată de reclamant în primă instanță reprezintă în mod necesar expresia unui motiv unitar de recurs. Dacă examinăm cererea introductivă formulată de domnul Gogos în primă instanță, se constată că există o secțiune specială dedicată articolului 233 CE, principiului egalității de tratament, precum și principiilor echității, bunei administrări și vocației la carieră. Această situație indică mai degrabă existența unor motive distincte.

31. Aceeași concluzie rezultă din raportul de ședință întocmit în primă instanță și din hotărârea atacată, pe care încearcă să se bazeze Comisia. Raportul de ședință rezumă doar argumentația invocată de reclamant, fără a o încadra în mod expres în unul sau

12 — Hotărârea Curții din 1 octombrie 1991, Vidrányi/Comisia (C-283/90 P, Rec., p. I-4339, punctul 29), și Hotărârea Curții din 11 septembrie 2003, Belgia/Comisia („Forges de Clabecq", C-197/99 P, Rec., p. I-8461, punctele 80-83); în același context, a se vedea Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 8 iunie 2009, Krcova/Curtea de Justiție (T-498/07 P, nepublicată încă în RepFP, punctul 34); a se vedea și Concluziile avocatului general Lenz prezentate la 10 februarie 1994 în cauza SFEI și alții/Comisia (C-39/93 P, Rec., p. I-2681, punctul 36).

13 — Hotărârea din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia („Baustahlgewebe", C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 25), Hotărârea din 7 mai 1998, Somaco/Comisia (C-401/96 P, Rec., p. I-2587, punctul 53), Hotărârea din 16 decembrie 2008, Masdar (UK)/Comisia (C-47/07 P, Rep., p. I-9761, punctul 76), și Hotărârea din 16 iulie 2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia („Der Grüne Punkt", C-385/07 P, Rep., p. I-6155, punctul 71).

în mai multe motive diferite de anulare [14]. În hotărârea atacată se menționează numai că reclamantul invocă „în principal" o încălcare a articolului 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor și, „în plus", „ca o consecință" a acestei încălcări, o încălcare a celorlalte reglementări, respectiv principii de drept menționate de acesta [15]; nici această situație nu indică în mod necesar existența unui singur motiv.

32. Distinct de aceasta, ar fi de asemenea exagerat de formal, cu limitarea inadmisibilă a rolului Curții de Justiție ca instanță de recurs, să se considere că folosirea expresiei „ακυρωτικοί λόγοι" [16] pentru prima oară în cadrul recursului ar reprezenta o dovadă a extinderii obiectului litigiului în raport cu procedura din prima instanță.

33. Este adevărat că, potrivit articolului 42 alineatul (2) coroborat cu articolul 118 din Regulamentul de procedură al Curții, este interzisă invocarea unui nou motiv în procedura de recurs. Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, aceste dispoziții trebuie doar să împiedice o extindere a obiectului litigiului în raport cu argumentele prezentate în primă instanță [17]. Nu aceasta este situația în speță.

34. Acuzația efectivă a domnului Gogos este aceea că, în hotărârea atacată, nu ar fi fost apreciate în mod corespunzător părți importante ale argumentelor sale susținute în cadrul procedurii în primă instanță [18]. Astfel, recurentul nu prezintă Curții un argument nou din punctul de vedere al conținutului, ci solicită doar să se verifice în ce măsură Tribunalul a acordat o atenție suficientă argumentelor invocate deja în primă instanță, într-un mod care să respecte cerințele juridice referitoare la motivarea unei hotărâri. Formularea răspunsului la această întrebare reprezintă una dintre sarcinile principale ale Curții în calitate de instanță de recurs.

35. Astfel, primul motiv de recurs este admisibil.

b) Temeinicie

36. Primul motiv de recurs ar putea fi acceptat în cazul în care Tribunalul, prin hotărârea atacată, nu ar fi respectat obligația de motivare care îi revine potrivit articolului 36 coroborat cu articolul 53 alineatul (1) din Statutul Curții de Justiție.

14 — Punctele 25-31 din raportul de ședință întocmit în procedura în primă instanță.

15 — Punctul 18 din hotărârea atacată.

16 — În română: „motive de anulare" sau „motive de nulitate".

17 — Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții (C-136/92 P, Rec., p. I-1981, punctele 57-59), Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 165), Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul (C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 66), și Hotărârea din 2 aprilie 2009, France Télécom/Comisia (C-202/07 P, Rep., p. I-2369, punctul 60).

18 — Examinarea acțiunii formulate în fața Tribunalului (în speță, punctele 27-41) demonstrează că domnul Gogos a dedicat aproape jumătate dintre considerațiile sale scrise prezentate în primă instanță argumentelor referitoare la articolul 233 CE și principiilor egalității de tratament, echității, bunei administrări și vocației la carieră.

37. Potrivit jurisprudenței constante, motivarea unei hotărâri trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul Tribunalului, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile deciziei adoptate, iar Curții, să își exercite funcția sa de control [19].

38. Pe de altă parte, obligația Tribunalului de a-și motiva hotărârile nu poate fi interpretată ca implicând faptul că acesta era obligat să răspundă în detaliu la fiecare argument invocat de reclamant, în special dacă argumentul nu avea un caracter suficient de clar și de precis [20]. Motivarea poate fi, așadar, implicită, cu condiția de a permite persoanelor interesate să cunoască motivele pentru care Tribunalul nu a admis argumentele acestora, iar Curții, să dispună de elemente suficiente pentru a exercita controlul [21]. În ansamblu, din motivarea hotărârilor trebuie să rezulte însă că Tribunalul a examinat toate încălcările reclamate în primă instanță [22].

39. Hotărârea atacată respectă aceste cerințe. După ce a respins argumentul unei încălcări a articolului 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor [23], Tribunalul a conchis „în consecință" că nici celelalte încălcări invocate de domnul Gogos cu privire la articolul 233 CE, la principiul egalității de tratament, la principiul echității, la principiul bunei administrări și la principiul vocației la carieră „nu puteau produce efecte asupra legalității deciziei de încadrare" [24].

40. Astfel, Tribunalul nu a omis celelalte reglementări, respectiv principii invocate de domnul Gogos, ci le-a abordat – chiar dacă foarte succint. Pasajul din hotărâre citat anterior indică faptul că Tribunalul a respins argumentele respective din aceleași motive ca cele aplicate pentru respingerea argumentului bazat pe articolul 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor.

41. Domnul Gogos susține că Tribunalul ar fi avut obligația de a examina în mod distinct în special principiul egalității de tratament, fără a include această analiză în cadrul celei referitoare la articolul 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor.

42. Se constată în acest sens că principiului egalității de tratament îi sunt dedicate două puncte distincte în hotărârea atacată [25]. În cadrul acestora – chiar dacă din nou foarte succint – este prezentată opinia juridică a Tribunalului, menționându-se în special motivul pentru care invocarea principiului egalității de tratament în cauză nu putea conduce la avansarea în grad a domnului Gogos. Pe de o parte, în opinia Tribunalului, invocarea principiului egalității de tratament nu se susține, având în vedere că fiecare post necesită o

19 — Hotărârea din 14 mai 1998, Consiliul/de Nil și Impens (C-259/96 P, Rec., p. I-2915, punctele 32 și 33), și Hotărârea France Télécom/Comisia (citată la nota de subsol 17, punctul 29).

20 — Hotărârea din 6 martie 2001, Connolly/Comisia (C-274/99 P, Rec., p. I-1611, punctul 121), Hotărârea din 9 septembrie 2008, FIAMM și FIAMM Technologies/Consiliul și Comisia („FIAMM", C-120/06 P și C-121/06 P, Rep., p. I-6513, punctul 91), și Hotărârea France Télécom/Comisia (citată la nota de subsol 17, punctul 30).

21 — Hotărârea din 2 aprilie 2009, Bouygues și Bouygues Télécom/Comisia (C-431/07 P, Rep., p. I-2665, punctul 42), și Hotărârea din 16 iulie 2009, Comisia/Schneider Electric (C-440/07 P, Rep., p. I-6413, punctul 135).

22 — Hotărârea din 25 octombrie 2007, Komninou și alții/Comisia (C-167/06 P, punctul 22).

23 — Punctele 27-43 din hotărârea atacată.

24 — Punctul 44 din hotărârea atacată.

25 — Punctele 45 și 46 din hotărârea atacată.

decizie individuală cu privire la evaluarea calificărilor funcționarilor care urmează a fi angajați. Pe de altă parte, experiența profesională specială ar fi avută în vedere chiar în ceea ce privește promovarea funcționarului respectiv în categoria superioară.

43. Este posibil ca domnul Gogos să nu împărtășească aceste argumente ale Tribunalului. Dar nu se poate susține din acest motiv că Tribunalul nu ar fi apreciat argumentele invocate de el. Faptul că Tribunalul a ajuns, pe fond, la o altă concluzie decât reclamantul nu poate, în sine, să ducă la concluzia că hotărârea atacată este afectată de lipsă de motivare [26].

44. În consecință, se impune respingerea primului motiv de recurs.

2. Cu privire la condițiile în care se acordă despăgubiri din oficiu (al doilea motiv de recurs)

45. Al doilea motiv de recurs are ca obiect întrebarea dacă Tribunalul ar fi putut sau, eventual, dacă ar fi trebuit să acorde din oficiu domnului Gogos o despăgubire financiară. Domnul Gogos susține că Tribunalul ar fi refuzat exercitarea competenței de fond în litigii de natură financiară. În opinia domnului Gogos, această competență ar fi permis judecătorilor de primă instanță să îi acorde din oficiu o despăgubire financiară.

46. Prin acest motiv de recurs, recurentul vizează în special punctul 47 din hotărârea atacată, prin care Tribunalul susține în esență următoarele: ca urmare a necesității organizării unei noi probe orale [27], este posibil ca domnul Gogos să fi pierdut ocazia de a fi încadrat mai rapid în categoria A și de a putea promova mai repede în cadrul acestei categorii. Totuși, domnul Gogos nu ar fi solicitat Tribunalului nicio despăgubire financiară în această privință.

a) Admisibilitate

47. Comisia consideră că acest al doilea motiv de recurs este inadmisibil. Aceasta susține că, pe parcursul întregii proceduri de până în prezent, domnul Gogos s-ar fi limitat la solicitarea anulării deciziei de încadrare și a deciziei de soluționare a reclamației. El nu ar fi formulat niciodată o cerere de despăgubire și ar fi inadmisibil ca o astfel de solicitare să fie prezentată pentru prima dată în procedura de recurs.

26 — Hotărârea din 7 iunie 2007, Wunenburger/Comisia (C-362/05 P, Rep., p. I-4333, punctul 80).

27 — Menționăm cu caracter incidental că Tribunalul se referă în mod eronat la o probă orală „în septembrie 2002", care ar reprezenta „consecința Hotărârii Gogos/Comisia". Astfel cum susține domnul Gogos în mod justificat, proba orală în cauză nu a avut loc în septembrie 2002, ci în noiembrie 2002 și nu s-a datorat unei Hotărâri Gogos/Comisia, ci acordului la care au ajuns părțile în procedura desfășurată în cauza T-97/01.

48. Este adevărat că, astfel cum admite și domnul Gogos, acesta nu a adresat Tribunalului nicio cerere formală de despăgubire.

49. Cu toate acestea, excepția de admisibilitate invocată de Comisie nu este întemeiată. Comisia nu apreciază corect conținutul adevărat al solicitării efectuate de domnul Gogos prin al doilea motiv de recurs. Se pune problema dacă Tribunalul ar fi putut și ar fi trebuit să acorde despăgubiri reclamantului *din oficiu* – ceea ce înseamnă *fără* o cerere în acest sens.

50. Aspectul dacă Tribunalul avea posibilitatea sau chiar obligația de a-i acorda din oficiu domnului Gogos o despăgubire financiară reprezintă o problemă de drept care poate fi examinată în procedura de recurs. Pentru a răspunde la această întrebare, nu poate fi impusă condiția ca persoana în cauză să fi formulat în primă instanță o cerere specifică de despăgubire. Dimpotrivă, această întrebare se pune în mod natural în special în cazurile în care reclamantul, pe parcursul procedurii în primă instanță, nu a formulat o cerere în acest sens.

51. Invocând problema în cauză în cadrul recursului formulat, domnul Gogos nu extinde obiectul litigiului, ci solicită Curții să stabilească dacă Tribunalul a apreciat aspectele litigioase pe parcursul procedurii în primă instanță conform cerințelor legale, adoptând în acest sens toate măsurile admise și necesare din punct de vedere juridic.

52. Protecția juridică referitoare la acest aspect ar fi lipsită de obiect dacă s-ar urmări transformarea existenței unei cereri de despăgubire adresate primei instanțe într-o condiție imperativă de admisibilitate a recursului. Un asemenea demers nu ar fi compatibil cu principiul protecției jurisdicționale efective.

53. În consecință, al doilea motiv de recurs este admisibil.

b) Temeinicie

54. Pentru admiterea celui de al doilea motiv de recurs, ar trebui ca Tribunalul să fi fost competent în cauză să acorde domnului Gogos despăgubiri din oficiu și să nu fi ținut cont de această competență [28].

28 — A se vedea în acest sens și Hotărârea din 18 decembrie 2007, Weißenfels/Parlamentul European (C-135/06 P, Rep., p. I-12041, punctul 69).

i) Competența de fond prevăzută de Statutul funcționarilor în litigiile de natură financiară

55. Articolul 91 alineatul (1) a doua teză din Statutul funcționarilor conferă Curții de Justiție a Uniunii Europene posibilitatea de a exercita o competență de fond în ceea ce privește litigiile de natură financiară dintre un funcționar al Uniunii și angajatorul acestuia.

56. Noțiunea „litigiu de natură financiară" nu trebuie interpretată în mod restrictiv.

57. Există un litigiu de natură financiară în principal în situația în care funcționarul în cauză formulează, în temeiul articolului 270 TFUE, o acțiune având un obiect pecuniar, cum ar fi plata unei indemnizații sau a unei sume la obținerea căreia acesta din urmă consideră că este îndreptățit în temeiul Statutului funcționarilor sau al unui alt act juridic ce reglementează raportul său de muncă [29]; poate fi vorba în acest context despre o remunerație, despre anumite alocații și prestații sociale prevăzute de Statutul funcționarilor sau despre majorări de întârziere [30].

58. Cu toate acestea, o acțiune prin care un funcționar solicită anularea unei hotărâri care se referă la statutul său administrativ poate ascunde un litigiu de natură financiară [31]. Pentru această situație prezintă un interes special și faptul că acțiunea unui funcționar prin care acesta solicită controlul judiciar al încadrării sale determină declanșarea unui litigiu de natură financiară [32]. Această concluzie se bazează pe faptul că hotărârea autorității împuternicite să facă numiri cu privire la încadrarea unui funcționar produce, în plus față de efectele asupra carierei persoanei vizate și asupra poziției sale în cadrul ierarhiei administrative, și urmări directe asupra drepturilor sale patrimoniale, în special asupra valorii remunerației sale conform Statutului funcționarilor.

59. În acest context, și în speță există un litigiu de natură financiară în care Tribunalul dispunea de o competență de fond, în sensul articolului 91 alineatul (1) a doua teză din Statutul funcționarilor.

60. Competența de fond conferită instanței Uniunii prin articolul 91 alineatul (1) a doua teză din statut învestește instanța cu sarcina de a oferi o soluție completă în litigiile în care este sesizată [33]. Astfel, în măsura în care sunt vizate aspectele exclusiv de natură financiară ale litigiului respectiv, instanța Uniunii nu trebuie să se limiteze la simpla

29 — Hotărârea Weißenfels/Parlamentul European (citată la nota de subsol 28, punctul 65).

30 — Hotărârea Weißenfels/Parlamentul European (citată la nota de subsol 28, în special punctele 62 și 66) și Hotărârea din 17 aprilie 1997, de Compte/Parlamentul European (C-90/95 P, Rec., p. I-1999, punctul 45).

31 — Hotărârea Curții din 5 iunie 1980, Oberthür/Comisia (24/79, Rec., p. 1743, punctul 14), și Hotărârea Curții din 27 octombrie 1987, Houyoux și Guery/Comisia (176/86 și 177/86, Rec., p. 4333, punctul 16 coroborat cu punctul 1); a se vedea și Hotărârea Tribunalului din 12 mai 1998, Wenk/Comisia (T-159/96, RecFP, p. I-A-193 și II-593, punctul 122), Hotărârea Tribunalului din 31 martie 2004, Girardot/Comisia (T-10/02, RecFP, p. I-A-109 și II-483, punctul 89), și Hotărârea Tribunalului din 8 septembrie 2009, ETF/Landgren (T-404/06 P, Rep., p. II-2841, punctul 233).

32 — Hotărârea din 8 iulie 1965, Krawczynski/Comisia (83/63, Rec., p. 828 și 841).

33 — Hotărârea Weißenfels/Parlamentul European (citată la nota de subsol 28, punctul 67) și Hotărârea din 17 decembrie 2009, M/EMEA (C-197/09 RX-II, Rep., p. I-12033, punctul 56).

verificare a legalității demersului instituțiilor, al organelor, al oficiilor și al agențiilor Uniunii, ci dispune și de competența de verificare a oportunității acestuia. Cu privire la aspectele de natură exclusiv financiară ale litigiului respectiv, instanța comunitară poate, așadar, înlocui aprecierea autorității împuternicite să facă numiri cu propria sa apreciere, astfel încât va putea nu numai să anuleze deciziile acesteia, ci și să modifice conținutul lor.

61. Potrivit jurisprudenței, competența de fond include posibilitatea de a obliga pârâtul, dacă este cazul *din oficiu* – ceea ce înseamnă chiar și în cazul în care nu a fost formulată o cerere corespunzătoare în acest sens – la plata unei despăgubiri pentru prejudiciul cauzat din vina sa și, într-o astfel de situație, de a evalua *ex aequo et bono*, ținând cont de toate circumstanțele proprii cauzei, prejudiciul suferit [34].

62. Cu privire la litigiile referitoare la deciziile de încadrare, aceasta înseamnă că instanțele comunitare examinează încadrarea ca atare a unui funcționar numai cu privire la legalitatea acesteia, fără a putea decide în mod independent sau a putea modifica decizia în cauză; acestea sunt însă competente să acorde funcționarului vizat – dacă este cazul din oficiu – despăgubiri pentru o eventuală faptă culpabilă a autorității împuternicite să facă numiri comisă la adoptarea deciziei de încadrare.

34 — Hotărârea Oberthür/Comisia (citată la nota de subsol 31, punctul 14), Hotărârea Houyoux și Guery/Comisia (citată la nota de subsol 31, punctul 16), Hotărârea din 21 februarie 2008, Comisia/Girardot (C-348/06 P, Rep., p. I-833, punctul 58), și Hotărârea M/EMEA (citată la nota de subsol 33, punctul 56), precum și Hotărârea Wenk/Comisia (citată la nota de subsol 31, punctul 122); a se vedea și Hotărârea din 16 decembrie 1960, Fiddelaar/Comisia (44/59, Rec., p. 1117 și 1140), care are la bază această abordare.

ii) Sensul și finalitatea acordării unei despăgubiri din oficiu în cadrul competenței de fond

63. În speță, Tribunalul nu s-a pronunțat nici în mod accesoriu cu privire la posibilitatea obligării din oficiu a Comisiei la plata de despăgubiri. Mai curând s-a mulțumit cu afirmația lapidară conform căreia domnul Gogos nu ar fi solicitat nicio despăgubire financiară în această privință [35].

64. Această situație ar putea indica faptul că Tribunalul nu a ținut seama de caracterul financiar al litigiului în sensul articolului 91 alineatul (1) a doua teză din Statutul funcționarilor. Este posibil ca Tribunalul să nu fi fost conștient de faptul că, în ceea ce privește aspectele pur financiare ale acestui litigiu, dispunea de o competență de fond, ceea ce includea, nu în ultimul rând, dreptul de a acorda din oficiu o despăgubire [36].

65. Cu toate acestea, nu este necesar să se stabilească dacă Tribunalul nu a ținut efectiv seama de întinderea competenței sale, săvârșind astfel o eroare de drept, întrucât, în speță, nu erau îndeplinite condițiile necesare pentru obligarea din oficiu a Comisiei la acordarea de despăgubiri.

35 — Punctul 47 din hotărârea atacată.

36 — A se vedea în acest sens punctele 60 și 61 din prezentele concluzii.

66. Prin competența de a dispune din oficiu acordarea de despăgubiri în beneficiul funcționarilor, se permite în principal instanțelor Uniunii să asigure eficacitatea practică a hotărârilor de anulare pronunțate de acestea în litigiile din domeniul funcției publice [37]. Astfel, dacă anularea (în tot sau în parte) a unei decizii afectate de o eroare de drept a autorității împuternicite să facă numiri nu este suficientă pentru a asigura valorificarea drepturilor funcționarului vizat sau pentru a proteja în mod eficient interesele acestuia, instanța Uniunii poate decide din oficiu acordarea unor despăgubiri.

67. În speță, Tribunalul a concluzionat însă că decizia de încadrare și decizia de soluționare a reclamației adoptate de Comisie nu erau afectate de erori de drept. Având în vedere că nu a anulat cele două decizii, Tribunalul nu a avut niciun motiv să asigure eficacitatea practică a hotărârii sale prin acordarea din oficiu a unei despăgubiri. Acest mod de a proceda nu poate fi contestat din punct de vedere juridic.

68. Cu titlu accesoriu, mai menționăm că era exclusă de la bun început în speță posibilitatea acordării unei despăgubiri în beneficiul domnului Gogos pentru consecințele unei acțiuni administrative *legale*. Independent de faptul că, în dreptul Uniunii Europene, nu este clarificat definitiv dacă și în ce condiții se poate acorda o astfel de despăgubire [38], prejudiciile suferite de domnul Gogos cu privire la remunerația și la cariera sa în noua categorie A nu au fost cauzate de decizia de încadrare și de decizia de soluționare a reclamației, ci de erorile de drept săvârșite de Comisie în cadrul procedurii de concurs [39].

69. Astfel, al doilea motiv de recurs este neîntemeiat.

3. Observații finale

70. Pentru a epuiza subiectul, trebuie să remarcăm că decizia de încadrare a unui funcționar nu reprezintă cadrul corespunzător pentru a compensa eventualele prejudicii suferite de un funcționar ca urmare a erorilor comise în cursul desfășurării unui concurs.

71. Este îndoielnică afirmația Tribunalului potrivit căreia aplicarea articolului 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor ar fi exclusă *a priori* în cadrul unui concurs intern [40]. Această prevedere are rolul de a permite unei instituții, în calitate de angajator, să își asigure serviciile unei persoane pe care ar putea să o piardă pentru că aceasta se bucură de căutare pe piața muncii și poate fi confruntată cu numeroase oferte ale altor

37 — Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 31 martie 2004, Girardot/Comisia (citată la nota de subsol 31, punctul 26).

38 — Conform Hotărârii FIAMM (citată la nota de subsol 20, în special punctele 174-179), în stadiul actual al dreptului Uniunii, este exclusă acordarea unei despăgubiri pentru consecințele acțiunii *legislative* legale a organelor Uniunii. Nu a fost însă oferit până acum un răspuns cu privire la acordarea unei despăgubiri pentru consecințele *acțiunii administrative* legale.

39 — A se vedea în acest sens punctele 70-79 din prezentele concluzii.

40 — Punctele 30-35 din hotărârea atacată.

potențiali angajatori [41]. Contrar opiniei care pare a fi împărtășită de Tribunal, o asemenea concurență între instituțiile europene și angajatorii privați cu privire la candidații interni nu este exclusă sub nicio formă. Astfel, o persoană care lucrează deja pentru o instituție a Uniunii poate fi tentată să o părăsească și să treacă în sectorul privat sau la o altă structură internațională, în cazul în care ofertele angajatorilor externi par mai atractive decât încadrarea și oportunitățile sale de promovare în serviciul public european. Astfel de situații pot fi întâlnite în special în cazul anumitor absolvenți de studii universitare care ocupă posturi din categoria B sau C.

72. În final, însă, nu prezintă importanță în speță problema aplicabilității articolului 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor. Astfel, potrivit acestei dispoziții, o încadrare într-un grad superior este admisă numai cu titlu excepțional [42], prin derogare de la principiul consacrat la alineatul (1) al încadrării în gradul de bază, atunci când un asemenea demers corespunde cerințelor speciale ale serviciului sau dacă un asemenea demers este justificat în mod obiectiv datorită calificărilor speciale sau a experienței profesionale deosebite a persoanei vizate [43]; cu alte cuvinte, trebuie să fie vorba despre un candidat excepțional [44]. Utilizarea prevederii din articolul 31 alineatul (2) din Statutul funcționarilor, în pofida neîndeplinirii condițiilor menționate, pentru a compensa anumite prejudicii în cariera unui funcționar, ar reprezenta o aplicare abuzivă a acesteia.

73. Domnul Gogos nu poate invoca dreptul de a fi încadrat într-un grad superior nici în temeiul principiului general al egalității de tratament. Acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv [45]. Elementele care definesc diferite situații și, astfel, caracterul comparabil al acestora trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea măsurii în cauză [46].

74. Sensul și scopul unei decizii de încadrare întemeiate pe articolul 31 din Statutul funcționarilor este doar acela de a asigura încadrarea funcționarului respectiv într-un grad din cadrul grupului de grade din care face parte, în interesul serviciului și conform calificărilor de care dispune. Curtea nu deține elemente care să indice că, în ceea ce privește aceste criterii, domnul Gogos s-ar fi aflat în altă situație decât ceilalți candidați care au promovat concursul intern. În consecință, nu poate fi contestat nici din perspectiva principiului egalității de tratament faptul că a fost încadrat în același grad A 7 ca alți candidați care au promovat concursul. Eventualele nereguli din cadrul concursului și întârzierea

41 — Hotărârea din 1 iulie 1999, Alexopoulou/Comisia (C-155/98 P, Rec., p. I-4069, punctele 34-36).

42 — Hotărârea Curții din 6 iunie 1985, De Santis/Curtea de Conturi (146/84, Rec., p. 1723, punctul 9), și Hotărârea Curții Alexopoulou/Comisia (citată la nota de subsol 41, punctele 32, 33 și 36), precum și Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 2003, Chawdhry/Comisia (T-133/02, RecFP, p. I-A-329 și II-1617, punctul 36), și Hotărârea Tribunalului din 11 decembrie 2009, Giannopoulos/Consiliul (T-436/07 P, nepublicată încă în RepFP, punctele 34 și 52).

43 — Hotărârea De Santis/Curtea de Conturi (citată la nota de subsol 42, punctul 9).

44 — Hotărârea Alexopoulou/Comisia (citată la nota de subsol 41, punctele 31, 34 și 36).

45 — Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA (C-344/04, Rec., p. I-403, punctul 95), Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, Rep., p. I-3633, punctul 56), Hotărârea din 16 decembrie 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine și alții („Arcelor”, C-127/07, Rep., p. I-9895, punctul 23), și Hotărârea din 7 iulie 2009, S.P.C.M. și alții (C-558/07, Rep., p. I-5783, punctul 74).

46 — Hotărârea Arcelor (citată la nota de subsol 45, punctul 26).

rezultată în ceea ce privește numirea unui funcționar într-un post nu reprezintă însă criterii de comparație relevante în ceea ce privește decizia de încadrare.

75. Cu siguranță că este incontestabil că domnul Gogos, ca urmare a repetării de două ori a probei orale și a amânărilor astfel rezultate pe parcursul concursului, a pierdut ocazia unei încadrări mai rapide în categoria A și, prin aceasta, a unei promovări mai rapide în noul său grup de grade [47]. Cu toate acestea, prejudiciul material și moral suferit nu a fost cauzat de deciziile în litigiu de încadrare și de soluționare a reclamației. Prin urmare, chiar și în cazul în care aceste două decizii ar fi fost nelegale, Tribunalul nu ar fi putut lua în calcul acest prejudiciu din oficiu fără a încălca principiul „*ne ultra petita*".

76. Astfel cum am arătat deja [48], acest prejudiciu se datorează mai degrabă erorilor de drept comise în cadrul concursului. Această situație putea fi reclamată de domnul Gogos în cele două proceduri anterioare [49], cu valorificarea tuturor mijloacelor procesuale aflate la dispoziția sa.

77. Cu privire la prima dintre aceste proceduri, se reține că domnul Gogos a solicitat, pe lângă anularea deciziei comisiei de evaluare, despăgubiri doar pentru prejudiciul său *moral*. Această cerere a fost însă respinsă de Tribunal cu motivarea că anularea deciziei comisiei de evaluare ar reprezenta o reparație suficientă pentru prejudiciul suferit de reclamant [50]. Hotărârea respectivă a dobândit între timp autoritate de lucru judecat.

78. Cu privire la a doua procedură, în urma acordului la care a ajuns cu Comisia, domnul Gogos a renunțat la toate cererile de despăgubire formulate [51]. Având în vedere că nu există argumente pentru a susține lipsa de valabilitate sau caracterul atacabil al acordului extrajudiciar încheiat între domnul Gogos și Comisie, în condițiile actuale, recurentul nu mai poate solicita despăgubiri pentru prejudiciile vizate de acordul respectiv.

79. Numai în măsura în care s-ar dovedi că există prejudicii importante la despăgubirea cărora domnul Gogos nu a renunțat valabil în trecut ar putea fi luată în calcul, în condițiile actuale, o despăgubire pentru pierderea posibilității unei promovări mai rapide. În măsura în care sunt îndeplinite celelalte condiții pentru invocarea unei răspunderi a administrației [52] și dacă nu a survenit încă prescripția, domnul Gogos are dreptul să solicite distinct despăgubiri pentru astfel de prejudicii.

47 — Nici din punctul 47 din hotărârea atacată, pronunțată de Tribunal, nu rezultă altceva. Cu privire la aspectele generale referitoare la posibilitatea acordării de despăgubiri pentru pierderea unei oportunități, a se vedea Hotărârea Comisia/Girardot (citată la nota de subsol 34, punctele 54 și 55); a se vedea și Hotărârea Tribunalului din 26 iunie 1996, De Nil și Impens/Consiliul (T-91/95, RecFP, p. I-A-327 și II-959, punctul 38), care nu a fost repusă în discuție cu privire la acest aspect prin Hotărârea Curții Consiliul/de Nil și Impens (citată la nota de subsol 19).

48 — A se vedea în acest sens punctul 68 din prezentele concluzii.

49 — T-95/98 și T-97/01 (a se vedea în acest sens punctele 11-14 din prezentele concluzii).

50 — Hotărârea Gogos/Comisia (T-95/98, citată la nota de subsol 5, punctele 60-62).

51 — Ordonanța Gogos/Comisia (T-97/01, citată la nota de subsol 6, punctul 2).

52 — A se vedea, ca exemplu, Hotărârea Comisia/Girardot (citată la nota de subsol 34, punctul 52).

4. Concluzie intermediară

80. Având în vedere că niciunul dintre motivele de recurs invocate de domnul Gogos nu este întemeiat, se impune respingerea în întregime a recursului.

81. Astfel, cererile sale de anulare a deciziei de încadrare și a deciziei de soluționare a reclamației, precum și de acordare a unei despăgubiri în valoare de 538 121,79 euro sunt lipsite de obiect, deoarece toate aceste cereri ar implica anularea prealabilă a hotărârii atacate.

B — *Cu privire la cererea separată de despăgubire ca urmare a duratei procedurii în primă instanță*

82. În sfârșit, domnul Gogos solicită Curții să îi acorde o despăgubire corespunzătoare pentru durata – în opinia sa excesivă – a procedurii desfășurate în fața Tribunalului de Primă Instanță. Cu referire la cauza Baustahlgewebe [53], domnul Gogos estimează această despăgubire la 50 000 de euro.

83. Cu toate acestea, astfel cum a constatat Curtea în Hotărârea FIAMM [54], o astfel de cerere separată de acordare de despăgubiri este inadmisibilă în procedura de recurs. Potrivit articolului 113 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, cererile de recurs pot avea ca obiect numai anularea, în tot sau în parte, a deciziei Tribunalului și, eventual, admiterea, în tot sau în parte, a concluziilor formulate în primă instanță; nu este admisă formularea de cereri noi.

84. Durata excesivă a procedurii judiciare în primă instanță poate fi invocată în procedura de recurs numai în situația în care, în opinia unei părți, a avut efect asupra conținutului hotărârii primei instanțe și reprezintă din acest motiv un argument pentru anularea hotărârii respective [55]. Domnul Gogos nu a prezentat însă un astfel de argument în speță.

85. În aceste condiții, cererea de despăgubire trebuie respinsă.

86. Doar pentru a epuiza subiectul, trebuie să remarcăm că domnul Gogos are, fără îndoială, dreptul, cu privire la durata procedurii, să formuleze o cerere de despăgubire, în

53 — Hotărârea Baustahlgewebe (citată la nota de subsol 13, punctul 141).

54 — Hotărârea FIAMM (citată la nota de subsol 20, în special punctele 205 și 211).

55 — Hotărârile Baustahlgewebe (citată la nota de subsol 13, punctul 49), FIAMM (citată la nota de subsol 38, punctul 203) și Der Grüne Punkt (citată la nota de subsol 13, punctele 190-193).

temeiul articolului 268 TFUE coroborat cu articolul 340 al doilea paragraf TFUE [56], împotriva Uniunii Europene [57]. Pentru o eventuală despăgubire, răspunderea nu ar reveni însă Comisiei Europene, ci Curții de Justiție a Uniunii Europene, în calitate de instituție.

87. În cadrul unei astfel de acțiuni, ar trebui să se examineze, printre altele, dacă durata procedurii în primă instanță a fost excesivă, astfel încât a avut loc o încălcare a dreptului la un proces echitabil într-un termen rezonabil [58]. Acest aspect trebuie apreciat în funcție de circumstanțele proprii fiecărei cauze, precum complexitatea litigiului și comportamentul părților [59].

88. În speță, durata totală a procedurii în fața Tribunalului a fost de aproximativ patru ani și opt luni [60]. Este de menționat în special că între momentul încheierii procedurii scrise în primă instanță și ședința în cadrul căreia au fost audiate pledoariile [61] au trecut peste trei ani. Sub rezerva unei verificări mai atente în cadrul unei eventuale acțiuni în despăgubire, această durată a procedurii nu pare a fi justificată nici de complexitatea litigiului sau de problemele de fapt și de drept prezentate, nici de comportamentul părților. Se subînțelege că problemele de organizare internă a Tribunalului, de exemplu, cele datorate reînnoirii periodice a judecătorilor, nu trebuie să producă efecte în detrimentul justițiabililor. Comisia susține că, în perioada respectivă, Tribunalul a fost confruntat cu un număr mult mai mare de cauze decât în perioada în care a fost pronunțată Hotărârea Baustahlgewebe, însă nu menționează că, în prezent, Tribunalul beneficiază de un număr mult mai mare de membri și are la dispoziție mai mult personal decât în trecut.

V — Cheltuielile de judecată

89. Astfel cum rezultă din articolul 122 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, Curtea se pronunță cu privire la cheltuielile de judecată atunci când respinge recursul. Această decizie cu privire la cheltuielile de judecată prezintă o importanță deosebită în speță, deoarece Comisia, în calitate de cealaltă parte în procedură, este reprezentată prin avocat.

90. Potrivit articolului 69 alineatul (2) coroborat cu articolul 118 din Regulamentul de procedură, în principiu, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Astfel cum rezultă în mod suplimentar din articolul 122 al doilea paragraf prima liniuță din Regulamentul de procedură, această regulă este aplicabilă și pentru recursurile formulate de funcționari și de ceilalți agenți ai instituțiilor Uniunii

56 — Fostul articol 235 CE coroborat cu articolul 288 al doilea paragraf CE.

57 — Hotărârea Der Grüne Punkt (citată la nota de subsol 13, punctul 195).

58 — Hotărârile Baustahlgewebe (citată la nota de subsol 13, punctul 21) și Der Grüne Punkt (citată la nota de subsol 13, punctele 177-179).

59 — Hotărârea Der Grüne Punkt (citată la nota de subsol 13, punctul 181).

60 — Acțiunea în primă instanță a fost formulată la 18 februarie 2004, iar hotărârea atacată a fost pronunțată la 15 februarie 2008.

61 — Procedura scrisă în primă instanță s-a încheiat cu comunicarea dupliciu la 17 noiembrie 2004; ședința a avut loc la 15 februarie 2008.

în litigiile din domeniul funcției publice. În consecință, domnul Gogos, care a căzut în pretenții, ar trebui obligat la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și a cheltuielilor de judecată ale Comisiei, conform cererii acesteia.

91. Cu toate acestea, conform articolului 122 al doilea paragraf a doua liniuță din Regulamentul de procedură, prin derogare de la regula generală privind suportarea cheltuielilor de judecată prevăzută la articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Curtea poate dispune ca, în recursurile declarate de funcționari sau de alți agenți ai unei instituții, cheltuielile de judecată să fie repartizate între părți, în măsura impusă de echitate.

92. Pe de o parte, trebuie să se considere în mod evident că motivele de recurs invocate de domnul Gogos și cererile formulate de acesta nu au fost acceptate pentru că au fost întemeiate pe raționamente juridice incorecte.

93. Pe de altă parte, trebuie avut însă în vedere și faptul că, prin conduita sa, Comisia a contribuit în mod semnificativ la nașterea prezentului litigiu. În situația în care, cu ocazia organizării concursului intern, Comisia nu ar fi avut nevoie de trei încercări pentru a asigura o probă orală corespunzătoare pentru domnul Gogos, prezentul litigiu putea fi evitat [62].

94. În plus, era justificată dorința recurentului de a beneficia de o compensație corespunzătoare pentru pierderea posibilității de a promova în categoria A mai devreme decât s-a realizat în fapt. Domnului Gogos i se poate reproșa într-o mică măsură faptul că a încercat să obțină această compensație în procedura de recurs prin invocarea posibilității de acordare din oficiu a unei despăgubiri financiare, având în vedere că nu există încă o jurisprudență constantă în această materie.

95. În concluzie, din considerente de echitate, apreciem că se impune în speță aplicarea excepției prevăzute la articolul 122 al doilea paragraf a doua liniuță din Regulamentul de procedură, care permite repartizarea cheltuielilor de judecată între părți, prin derogare de la regula generală privind suportarea cheltuielilor de judecată prevăzută la articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură. Considerăm că este justificată obligarea fiecărei părți la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

62 — A se vedea în acest sens explicațiile Tribunalului de Primă Instanță de la punctul 51 din hotărârea atacată.

VI — Concluzie

96. Având în vedere argumentele prezentate, propunem Curții să decidă după cum urmează:

„1) Respinge recursul.

2) Respinge cererea domnului Gogos de acordare a unei despăgubiri ca urmare a duratei procedurii judiciare în primă instanță.

3) Fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată."